

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 99/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το ευρωπαϊκό στατιστικό πρόγραμμα 2013-2017, και την παράτασή του για την περίοδο 2018-2020»

[COM(2016) 557 final — 2016/0265(COD)]

(2017/C 075/10)

Εισηγητής: **ο κ. Petru Sorin DANDEA**

Αίτηση γνωμοδότησης	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 15.9.2016 Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 26.10.2016
Νομική βάση	Άρθρα 304 και 338 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αρμόδιο ειδικευμένο τμήμα	Οικονομική και νομισματική ένωση, οικονομική και κοινωνική συνοχή
Υιοθετήθηκε από το ειδικευμένο τμήμα	29.11.2016
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	14.12.2016
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	521
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	221/1/4

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Η ΕΟΚΕ επικροτεί και υποστηρίζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής, στην οποία προτείνεται να παραταθεί το υφιστάμενο ευρωπαϊκό στατιστικό πρόγραμμα για την περίοδο 2018-2020.

1.2. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η επιλογή πολιτικής που προτιμά η Επιτροπή είναι εκείνη που ανταποκρίνεται καλύτερα στα αιτήματα των χρηστών των στατιστικών στοιχείων και μπορεί να συμβάλει στην κατάρτιση στατιστικών προϊόντων χρήσιμων για τους πολιτικούς ιδύνοντες, οι οποίοι θα μπορούσαν έτσι να διαθέτουν πιο συνεκτική στατιστική υποστήριξη για τη χάραξη πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

1.3. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η βελτίωση των υφιστάμενων προϊόντων και η ανάπτυξη νέων προϊόντων που απαιτούνται για τη μέτρηση της προόδου της ΕΕ υπό το πρίσμα των 17 στόχων και των 169 υποστόχων της στρατηγικής βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών θα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα για το ευρωπαϊκό στατιστικό σύστημα (ΕΣΣ).

1.4. Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει παλαιότερη πρόταση⁽¹⁾ και συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αξιοποιήσει τη δυνατότητα που παρέχει ο υπό εξέταση κανονισμός για την προσθήκη μέτρων όσον αφορά τη δημιουργία ενός μέσου στατιστικής έρευνας σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών, το οποίο θα αξιολογεί την οικονομική αξία που δημιουργήθηκε από την εθελοντική εργασία. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η μεθοδολογική προσέγγιση πρέπει να βασίζεται στο έγγραφο για τη μέτρηση της εργασίας σε εθελοντική βάση που έχει σχεδιαστεί από τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας.

1.5. Η ΕΟΚΕ κρίνει ότι είναι σκόπιμο, στο πλαίσιο των νέων στατιστικών προϊόντων που προτείνονται από την Επιτροπή με σκοπό τη μέτρηση της παγκοσμιοποίησης, να συνυπολογιστούν οι στατιστικές έρευνες για τη μέτρηση του θετικού ή αρνητικού αντικτύπου στην ενιαία αγορά, του αντικτύπου των μετεγκαταστάσεων στην αγορά εργασίας της ΕΕ, της πίεσης που ασκεί ο αθέμιτος ανταγωνισμός με βάση τη χρήση φθηνού εργατικού δυναμικού και του μη σεβασμού των κανόνων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) στον τομέα των εργασιακών σχέσεων, και πιο συγκεκριμένα στη βιομηχανία και στον τομέα των υπηρεσιών στην Ευρώπη.

1.6. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την πρόταση της Επιτροπής να δρομολογηθεί μια ερευνητική δραστηριότητα με στόχο τη μελλοντική κοινωνική έρευνα σε επίπεδο ΕΕ. Μια τέτοια έρευνα θα πρέπει επίσης να συλλέγει δεδομένα σχετικά με την επάρκεια των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και τη βιωσιμότητά τους στο νέο δημογραφικό πλαίσιο.

⁽¹⁾ Βλέπε γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Στατιστικά εργαλεία για τη μέτρηση του εθελοντισμού» (ΕΕ C 170 της 5.06.2014, σ. 11).

1.7. Στο πλαίσιο της εντατικοποίησης των μεταναστευτικών ροών, η ΕΟΚΕ συνιστά να εντοπιστούν γρήγορα και να διορθωθούν οι αδυναμίες των στατιστικών ερευνών για τη μετανάστευση και το άσυλο. Επιβάλλεται να τεθεί πλήρως σε εφαρμογή το πρόγραμμα για την ενσωμάτωση των στατιστικών μετανάστευσης, σε συνεργασία με τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες.

1.8. Η ΕΟΚΕ συνιστά στα κράτη μέλη να αυξήσουν τις επενδύσεις για την ανάπτυξη του ΕΣΣ προκειμένου να μπορέσει να ανταποκριθεί στην αυξανόμενη ζήτηση δεδομένων και να επιταχύνει την παραγωγή και τη διάδοσή τους.

1.9. Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει το αίτημα που έχει διατυπώσει σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις ⁽²⁾ ότι τόσο η Eurostat όσο και οι εθνικές στατιστικές υπηρεσίες πρέπει να διαθέτουν ενισχυμένους ανθρώπινους και υλικούς πόρους αλλά και μέσα πληροφορικής απαραίτητα για την εκπλήρωση των ολοένα και σημαντικότερων αποστολών που απαιτεί η παραγωγή στατιστικών πληροφοριών ποιότητας σε ολοένα και πιο σύντομα χρονικά διαστήματα.

1.10. Η ΕΟΚΕ συνιστά οι προσπάθειες της Επιτροπής και του ΕΣΣ για μια ποιοτική βελτίωση των στατιστικών στοιχείων και ανάπτυξη νέων στατιστικών προϊόντων να μην οδηγήσουν σε υπερβολική αύξηση των διοικητικών πιέσεων στους φορείς παροχής δεδομένων, στα νοικοκυριά ή στις επιχειρήσεις.

1.11. Δεδομένης της σημαντικής συμβολής των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών σε ό,τι αφορά τη βελτίωση των στατιστικών προϊόντων ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στις απαιτήσεις δεδομένων, η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την πρόταση της Επιτροπής που προβλέπει την καθιέρωση τακτικού διαλόγου μεταξύ των χρηστών στατιστικών στοιχείων και του ΕΣΣ.

2. Η πρόταση κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

2.1. Η πρόταση κανονισμού ⁽³⁾ της Επιτροπής αφορά την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 99/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το ευρωπαϊκό στατιστικό πρόγραμμα 2013-2017, και την παράτασή του για την περίοδο 2018-2020.

2.2. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 223/2009, το ευρωπαϊκό στατιστικό πρόγραμμα παρέχει το πλαίσιο για την ανάπτυξη, την παραγωγή και τη διάδοση των ευρωπαϊκών στατιστικών, καθορίζοντας τα κύρια πεδία και τους στόχους των προβλεπόμενων ενεργειών για περίοδο αντίστοιχη του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου. Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 99/2013 καλύπτει μόνο την περίοδο 2013-2017, ενώ το τρέχον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο εκτείνεται ως το 2020. Θα πρέπει συνεπώς το ευρωπαϊκό στατιστικό πρόγραμμα να παραταθεί έως το 2020.

2.3. Στόχος της πρότασης είναι η παράταση του ευρωπαϊκού στατιστικού προγράμματος για την περίοδο 2018-2020 και η παροχή στο ΕΣΣ της χρηματοδοτικής συνδρομής που έχει ανάγκη προκειμένου να είναι σε θέση:

- να παρέχει στατιστικές πληροφορίες υψηλής ποιότητας και να καλύψει τα στατιστικά κενά που χρήζουν κατεπείγουσας αντιμετώπισης, εστιάζοντας σε διάφορους τομείς προτεραιότητας που σχετίζονται με τις δέκα πολιτικές προτεραιότητες της Επιτροπής,
- να αναπτύξει τη μόνιμη ικανότητα που απαιτείται για την ταχύτερη ανταπόκριση σε νεοεμφανιζόμενες ανάγκες και για την προσαρμογή της στατιστικής υποδομής έτσι ώστε να αξιοποιείται το δυναμικό νέων πηγών δεδομένων,
- να ενισχύσει τη σύμπραξη εντός του ΕΣΣ και πέραν αυτού, ώστε να ενισχυθεί περαιτέρω η παραγωγικότητά του και να διασφαλιστεί ο ηγετικός του ρόλος στις επίσημες στατιστικές παγκοσμίως.

2.4. Μετά τη διενέργεια αξιολόγησης αντικτύπου και διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη ⁽⁴⁾, η Επιτροπή προέβη στην επιλογή πολιτικής από τις πέντε που είχαν διατυπωθεί αρχικά. Η επιλογή 2γ, που προτιμήθηκε, αναμένεται να έχει τις πλέον θετικές επιπτώσεις στην επικαιροποίηση των δεδομένων με νέες δράσεις που θα εστιάζουν στη βελτίωση της έγκαιρης υποβολής στατιστικών για την ανισότητα, τη φτώχεια και την υλική στέρηση, καθώς επίσης για την ενέργεια και τα περιβαλλοντικά δεδομένα.

2.5. Ο προϋπολογισμός που διατίθεται για την παράταση του ευρωπαϊκού στατιστικού προγράμματος την περίοδο 2018-2020 ανέρχεται σε 218,1 εκατ. ευρώ.

⁽²⁾ Βλέπε γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινοτικό στατιστικό πρόγραμμα 2008-2012» (ΕΕ C 175 της 27.7.2007, σ. 8).

⁽³⁾ COM(2016) 557 final.

⁽⁴⁾ Η δημόσια διαβούλευση διεξήχθη μέσω της επιγραμμικής πλατφόρμας «Η φωνή σας στην Ευρώπη» από τις 23 Ιουλίου έως τις 15 Οκτωβρίου 2015 και δημοσιοποιήθηκε μέσω των διαύλων επικοινωνίας της Eurostat και μέσω των εθνικών στατιστικών υπηρεσιών.

3. Γενικές και ειδικές παρατηρήσεις

3.1. Δεδομένης της ανάγκης η περίοδος που καλύπτει το ευρωπαϊκό στατιστικό πρόγραμμα να αντιστοιχεί στην περίοδο που καλύπτει το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, η ΕΟΚΕ συμφωνεί και υποστηρίζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής, στην οποία προτείνεται να παραταθεί το υφιστάμενο ευρωπαϊκό στατιστικό πρόγραμμα για την περίοδο 2018-2020.

3.2. Η επιλογή πολιτικής που προτιμά η Επιτροπή προϋποθέτει καλύτερη διάρθρωση των στατιστικών δεικτών με τις δέκα πολιτικές προτεραιότητες της Επιτροπής και η οποία θα επιτευχθεί με τη βελτίωση των υφιστάμενων στατιστικών εργαλείων και την ανάπτυξη νέων προϊόντων. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η εν λόγω επιλογή ανταποκρίνεται καλύτερα στα αιτήματα των χρηστών των στατιστικών στοιχείων και μπορεί να συμβάλει στην κατάρτιση στατιστικών προϊόντων χρήσιμων για τους πολιτικούς ιδύνοντες, οι οποίοι θα μπορούσαν έτσι να διαθέτουν πιο συνεκτική στατιστική υποστήριξη για τη χάραξη πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

3.3. Η ΕΟΚΕ επικροτεί την πρωτοβουλία της Επιτροπής να συμπεριλάβει, στο πλαίσιο των νέων στατιστικών προϊόντων, τις έρευνες μέτρησης της προόδου με βάση τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ. Η βελτίωση των υφιστάμενων προϊόντων και η ανάπτυξη νέων προϊόντων που απαιτούνται για τη μέτρηση της προόδου της ΕΕ υπό το πρίσμα των 17 στόχων και των 169 υποστόχων της στρατηγικής βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών θα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα για το ευρωπαϊκό στατιστικό σύστημα (ΕΣΣ).

3.4. Για μεγάλο χρονικό διάστημα ο στατιστικός δείκτης που χρησιμοποιούνταν, σε παγκόσμιο επίπεδο, για τη μέτρηση του επιπέδου ανάπτυξης, ήταν το ΑΕγχΠ (ακαθάριστο εγχώριο προϊόν). Η Επιτροπή έχει αναγνωρίσει σε ανακοίνωσή της του 2009 ⁽⁵⁾ τα περιορισμένα όρια του δείκτη αυτού όσον αφορά την ορθή αξιολόγηση του επιπέδου κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης. Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει τις προτάσεις που διατυπώνονται στις τότε και μεταγενέστερες γνωμοδοτήσεις της ⁽⁶⁾, τις οποίες θεωρεί εξαιρετικά σημαντικές στο πλαίσιο του κανονισμού που προτείνει η Επιτροπή.

3.5. Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει παλαιότερη πρόταση ⁽⁷⁾ και συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αξιοποιήσει τη δυνατότητα που παρέχει ο υπό εξέταση κανονισμός για την προσθήκη μέτρων όσον αφορά τη δημιουργία ενός μέσου στατιστικής έρευνας σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών, το οποίο θα αξιολογεί την οικονομική αξία που δημιουργήθηκε από την εθελοντική εργασία. Η μεθοδολογική προσέγγιση πρέπει να βασίζεται στο έγγραφο για τη μέτρηση της εργασίας σε εθελοντική βάση που έχει σχεδιαστεί από τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας. Περιέχει ένα περιγραφικό ορισμό του εθελοντισμού, που τονίζει τρία βασικά χαρακτηριστικά: η εργασία σε εθελοντική βάση ορίζεται ως δραστηριότητες οι οποίες περιλαμβάνουν παραγωγική εργασία, δεν είναι αμειβόμενες, είναι εθελοντικές και δεν εκτελούνται προς όφελος ατόμων που ανήκουν στο νοικοκυριό του εθελοντή.

3.6. Είναι αναγκαίο να ενσωματωθούν καλύτερα οι κοινωνικοί και περιβαλλοντικοί δείκτες στο πλαίσιο των εθνικών λογαριασμών. Η ΕΟΚΕ ενθαρρύνει την Επιτροπή να συνεχίσει τις προσπάθειές της στον τομέα αυτό στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού στατιστικού προγράμματος για την περίοδο 2018-2020.

3.7. Όσον αφορά τα νέα στατιστικά προϊόντα που προτείνονται με σκοπό τη μέτρηση της παγκοσμιοποίησης, η ΕΟΚΕ κρίνει σκόπιμο να συνυπολογιστούν οι στατιστικές έρευνες για τη μέτρηση του θετικού ή αρνητικού αντικτύπου στην ενιαία αγορά, του αντικτύπου των μεταγκαταστάσεων στην αγορά εργασίας της ΕΕ, της πίεσης που ασκεί ο αθέμιτος ανταγωνισμός με βάση τη χρήση φθηνού εργατικού δυναμικού και του μη σεβασμού των κανόνων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) στον τομέα των εργασιακών σχέσεων, και πιο συγκεκριμένα στη βιομηχανία και στον τομέα των υπηρεσιών στην Ευρώπη.

3.8. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η εμπιστοσύνη των χρηστών στα στατιστικά στοιχεία μπορεί να αυξηθεί εάν οι κυβερνήσεις των κρατών μελών εφαρμόσουν τη σύσταση ⁽⁸⁾ που διατύπωσε ο ευρωπαϊκός συμβουλευτικός φορέας για τη διακυβέρνηση στον τομέα της στατιστικής (ESGAB) σχετικά με την εκπόνηση των δεσμεύσεων για την αξιοπιστία των στατιστικών.

3.9. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την πρόταση της Επιτροπής να δρομολογηθεί μια ερευνητική δραστηριότητα με στόχο τη μελλοντική κοινωνική έρευνα σε επίπεδο ΕΕ. Δεδομένης της γήρανσης του πληθυσμού της Ευρώπης, μια τέτοια έρευνα θα πρέπει επίσης να συλλέγει δεδομένα σχετικά με την επάρκεια των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και τη βιωσιμότητά τους στο νέο δημογραφικό πλαίσιο. Ομοίως, θα πρέπει να πραγματοποιηθούν χωρίς καθυστέρηση η καταγραφή και η διόρθωση των αδυναμιών των στατιστικών ερευνών για τη μετανάστευση και το άσυλο.

⁽⁵⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο — ΑΕγχΠ και πέρα από αυτό — Η μέτρηση της προόδου σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο [COM(2009) 433 τελικό].

⁽⁶⁾ Βλέπε τις γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ με θέμα «Πέραν του ΑΕγχΠ — Η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στην επιλογή συμπληρωματικών δεικτών» (ΕΕ C 181 της 21.6.2012, σ. 14) και «Το ΑΕγχΠ και πέραν αυτού — Η μέτρηση της προόδου σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο» (ΕΕ C 18 της 19.1.2011, σ. 64).

⁽⁷⁾ Βλέπε υποσημείωση 1.

⁽⁸⁾ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/34693/7723121/ESGAB+Annual+Report+2016>

3.10. Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει το αίτημα που έχει διατυπώσει σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις ⁽⁹⁾ ότι τόσο η Eurostat όσο και οι εθνικές στατιστικές υπηρεσίες πρέπει να διαθέτουν τους καλύτερους ανθρώπινους και υλικούς πόρους αλλά και μέσα πληροφορικής απαραίτητα για την εκπλήρωση των ολοένα και σημαντικότερων αποστολών που απαιτεί η παραγωγή στατιστικών πληροφοριών ποιότητας σε ολοένα και πιο σύντομα χρονικά διαστήματα. Η ΕΟΚΕ συνιστά στα κράτη μέλη να αυξήσουν τις επενδύσεις για την ανάπτυξη του ΕΣΣ, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στην αυξανόμενη ζήτηση δεδομένων και να επιταχύνει την παραγωγή και τη διάδοσή τους.

3.11. Η ΕΟΚΕ συνιστά οι προσπάθειες της Επιτροπής και του ΕΣΣ για μια ποιοτική βελτίωση των στατιστικών στοιχείων και ανάπτυξη νέων στατιστικών προϊόντων να μην οδηγήσουν σε υπερβολική αύξηση των διοικητικών πιέσεων στους φορείς παροχής δεδομένων, στα νοικοκυριά ή στις επιχειρήσεις.

3.12. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την πρόταση της Επιτροπής η οποία προβλέπει την καθιέρωση τακτικού διαλόγου μεταξύ των χρηστών των στατιστικών στοιχείων και του ΕΣΣ. Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στη βελτίωση των στατιστικών προϊόντων ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στις απαιτήσεις δεδομένων. Ο ESGAB διατύπωσε σχετική πρόταση στην έκθεσή του για το 2016.

Βρυξέλλες, 14 Δεκεμβρίου 2016.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Γιώργος ΝΤΑΣΗΣ

⁽⁹⁾ Βλέπε υποσημείωση 2.